

Vzw Roppov

Martelaarslaan 212 9000 Gent tel 09/224.09.15 fax 09/233.35.89

e-mail info@roppov.be web www.roppov.be

De bezorgdheden van ouders omtrent pleegzorg.

december 2010

Deze tekst is opgesteld op basis van een aantal individuele getuigenissen van ouders en gesprekken in de oudergroep Waasland-Dendermonde. Per uitzondering voegen we hier ook standpunten toe van enkele pleegouders die recent met Roppov contact opnamen. Vermits de zaken die zij inbrachten vooral vanuit bezorgdheid voor de ouders geformuleerd zijn, kozen we er voor om enkele van de door hen geformuleerde aandachtspunten op te nemen in deze tekst.

Eerst en vooral willen we opmerken (vermits dit ook zo expliciet ingebracht is) dat ‘de ouder in de pleegzorg’ net zo min een vaststaand gegeven is als ‘de pleegouder’ (net zo min als ‘de hulpverlener’). Bij deze willen we er dan ook op wijzen dat wat hier in het overzicht opgenomen werd, het resultaat is van bedenkingen en bezorgdheden van deze ouders die bij Roppov hun wensen en vragen signaleerden. De inbreng van deze ouders, wilde vooral een pleidooi zijn voor een betere en vooral méér communicatie en samenwerking met ouders bij een pleegzorgplaatsing.

Pleegzorg ligt vaak gevoelig en wordt vanuit de getuigenissen die wij ontvingen soms ervaren als bedreigend voor de relatie tussen ouders en kinderen.

Ouders kijken anders naar pleegzorg dan naar een plaatsing in een residentiële voorziening.

De volgende uitspraken maken duidelijk waarom:

‘Pleegouders gaan vlugger om met het kind alsof het hun eigen kind is.’

‘Er is minder contact/communicatie met pleegouders.’

‘Pleegouders nemen vlugger de positie van ouders in tegenover derden: school, jeugdbeweging.’

‘Pleegouders bieden vaak een leven (materieel, vrijetijdsbesteding, omgeving....) dat door het gezin van herkomst niet kan gegeven worden – concurrentie tegenover ouders....’

‘In een pleeggezin krijgt het jonge kind vlugger de verwarring een tweede gezin/familie te hebben, men spreekt daar ook vaker over moeder, broer, zus, tante....’

Door ouders werd dan ook gemeld dat men niet onverdeeld gelukkig is met de prioritaire keuze voor pleegzorg¹ bij jonge kinderen. De argumentatie daartoe is te begrijpen, doch vanuit de positie van ouders heerst soms grote terughoudendheid tegenover pleegzorg. Men vreest daar nog meer dan bij een residentiële plaatsing als ouder ‘opzij geschoven’ te worden.

Bij een pleegplaatsing is het namelijk zo dat er meer partijen betrokken zijn bij het kind (dan in een residentie) en op een andere manier (meer gelijkend op een relatie ouder/kind).

¹ Zoals opgenomen in de beleidsnota 2009/2014 van minister Vandeuren

Als grootste struikelblokken in de ervaringen van de ouders werden volgende zaken aangegeven:

- geen inbreng bij de beslissing dat hun kind naar een pleeggezin gaat,
- de positie van de ouder wordt verwaarloosd,
- het standenverschil, *‘vb. paardrijlessen bieden aan het kind; als het kind dan terug naar huis gaat, dan voelen ouders zich verplicht een paard te kopen of schuldig als ze daar geen geld voor uitgeven.’*
- te weinig contacten met hun kind, meer contacturen zou wenselijk zijn,
- het is onduidelijk wie alles bepaalt bij pleegplaatsing,
- onvoldoende communicatie met de pleeggezinnendienst, *‘tweemaal per jaar is te weinig’*.

Pleegzorg wordt vaak ervaren als een dienst die samen met het pleeggezin vooral zorgt voor het kind. Pleegzorgdiensten worden aan de kant van de pleegouders gesitueerd en pleegouders aan de kant van het hulpaanbod. De begeleiding naar ouders toe is minder intens dan bij andere diensten BJB. Bovendien wijst men op de moeilijkheid om ‘drie heren te dienen’: de jongere, de pleegouders én de ouders.

Ook pleegouders zelf wijzen er op dat een uitsplitsing van de opdrachten misschien beter is. Enerzijds de pleegzorgdienst die de plaatsing verzorgt en opvolgt, anderzijds een andere dienst (of op zijn minst een andere werknemer uit desnoods dezelfde dienst) die samen met de ouders werkt aan de mogelijkheid tot terugkeer van het kind naar huis.

‘De mogelijke rivaliteit tussen ouders en pleegouders (pleegdienst) zou moeten omgekeerd worden naar bondgenootschap.’

‘Een coach voor ouders zou helpen; of een zelfzorggroep. Los van de dienst die beslissingskracht heeft, want dit is een machtsrelatie.’

‘Je kan als dienst geen rechter én partij (bondgenoot) tegelijk zijn...’

Een ander moeilijk punt dat soms onderschat wordt, is de hechting bij het kind. Zowel ouders als pleegouders meldden dat het kind bij pleegzorg vlugger in de war is hierrond. Enerzijds is een emotionele band met de pleegouders belangrijk (ook voor ouders), anderzijds kan je de band met ouders moeilijk onderschatten. De loyaliteit van kinderen naar hun ouders kan hier nog meer voor conflicten zorgen dan bij een plaatsing in een residentiële voorziening. Dit moet dan ook een belangrijk aandachtspunt zijn.

‘Het zou goed zijn als de inzichten hierrond gedeeld worden met de ouders...’

‘Pleegouders moeten hierrond ook vorming volgen, misschien best aanbieden aan de ouders ook....’

Dat er rond pleegzorg vele gevoeligheden leven, wordt ook verwoord in volgende citaten:

‘De communicatie met het pleeggezin verloopt niet naar wens. Het pleeggezin maakt te weinig tijd vrij om de ouders te ontvangen. Zij vinden geen aanspreekpunt in het pleeggezin. Kleding, schoolcontacten, schoolfeestjes en eerste communie zijn voor de ouders moeilijke situaties. Zij ervaren dat het pleeggezin beslist en dat ze geen inspraak hebben. Het ouderpaar vindt het wel belangrijk dat er een emotionele band is tussen pleegouders en hun kind.’

‘Er wordt bij een pleegplaatsing geen rekening gehouden met de bereikbaarheid tussen gezin en pleeggezin. De afstand tussen de twee gezinnen wordt niet in kaart

gebracht. Vanuit het kind gezien merken zij op dat hun kind niet weet naar wie het moet luisteren.'

'Standpunt vanuit een pleeggezin: een pleegouder is een hulpverlener die zich gedraagt als een ouder. Pleegouderschap moet niet meer gebaseerd zijn op liefdadigheid, er moet een beter kader komen en een betere vergoeding. Elke pleegouder is in principe een professionele hulpverlener.'

Zowel van ouders als van pleegouders wordt gevraagd naar extra voorzichtigheid bij netwerkplaatsingen.

'Bij een plaatsing in de eigen familie kunnen jaloezie en familieruzies een rol spelen...'

Pleegouders en ouders wijzen wel op het belang van het eigen netwerk van de jongere. Hierbij werd zelfs gemeld dat dit eigen netwerk behouden/ondersteunen even belangrijk is als een 'professioneel' (in de zin van: door hulpverleners of pleegouders gecreëerd) netwerk.

Toch moet bij plaatsingen in het eigen netwerk heel goed nagegaan worden welke gevoelens (uit het verleden) hier spelen tussen de ouders en familieleden die pleegouders worden. Ook daar is het behoud van de positie van de ouder een belangrijk aandachtspunt en moeten hierrond duidelijke afspraken gemaakt worden.

Doch een te grote klemtoon op de context kan ook nadelige gevolgen hebben. De constante dialoog, het gesprek dat naar alle betrokkenen gaat (ouders, pleegouders, kind) en het verhaal van al deze betrokkenen moet met hetzelfde gewicht ingebracht worden.

Prioriteit hierin: veiligheid zowel voor kind als voor ouders. Maar ook dit moet duidelijk zijn, zowel naar kind als naar ouders.